CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny** **Arkusz pokazowy**
Przedmiot:	**Język ukraiński**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MJUP-R0-100, MJUP-R0-200, MJUP-R0-400
Data publikacji dokumentu:	październik 2025 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
   - popełnia błędy, które
     - zmieniają znaczenie wyrazu, np. niepoprawna odpowiedź *засіпати* zamiast *засипати* w zadaniu 3.3.
     - powodują, że użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. niepoprawna odpowiedź *відвідати веселощі* zamiast *відвідати весілля* w zadaniu 6.6.
     - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. niepoprawna odpowiedź *прийти за запрошенням* zamiast *прийти за запрошенням на весілля* w zadaniu 6.6.
   - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
   - udziela odpowiedzi, która
     - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. niepoprawna odpowiedź *порядок* zamiast *жорстку дисципліну* w zadaniu 3.2.
     - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. niepoprawna odpowiedź *запрошені на весілля* zamiast *взяти участь у весіллі* w zadaniu 6.6.
   - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. niepoprawna odpowiedź *циклопівці й місцеві мешканці* zamiast *циклопівці* w zadaniu 3.1.
   - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. niepoprawna odpowiedź *говорив цитатами з фільму голосом Гослінга* zamiast *говорив цитатами з фільму* w zadaniu 6.7.
   - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. niepoprawna odpowiedź *twardą dyscyplinę* zamiast *жорстку дисципліну* w zadaniu 3.2.

3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku ukraińskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku ukraińskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Podstawa programowa[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi.	B
1.2.		II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	A
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
1.4.			A
1.5.			C
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi.	C

Zadanie 2.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].*	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	F
2.2.			A
2.3.			C
2.4.			E
2.5.			D

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

<table>
<tr><th rowspan="2">Zadanie</th><th colspan="3">Podstawa programowa</th></tr>
<tr><th>Wymagania ogólne</th><th colspan="2">Wymagania szczegółowe</th></tr>
<tr><td>3.1.</td><td rowspan="4">II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego […].

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].</td><td rowspan="4">VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.</td><td rowspan="4">II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</td></tr>
<tr><td>3.2.</td></tr>
<tr><td>3.3.</td></tr>
<tr><td>3.4.</td></tr>
</table>

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że nazwę jaskini nadali członkowie speleoklubu „Cyklop”.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

<table>
<tr><th colspan="2">Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)</th></tr>
<tr><td colspan="2">члени спелеоклубу «Циклоп»</td></tr>
<tr><th colspan="2">Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)</th></tr>
<tr><td>спелеологи з «Циклопу»</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>спелеологи-циклопівці</td></tr>
<tr><td>команда спелеоклубу «Циклоп»</td></tr>
<tr><td>члени спелеоклубу «Ціклоп»</td><td>błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji</td></tr>
</table>

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
дослідники	odpowiedzi nieprecyzyjne
спелеологи	
оптимісти	
місцеві мешканці	odpowiedzi niezgodne z tekstem
скептики	

Zadanie 3.2.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do informacji o tym, że wspólnoty speleologów i mnichów mają twardą dyscyplinę.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
жорстку дисципліну	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
сувору дисципліну	
дисципліну	
жорстку дисциплину	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
вони досліджують важкодоступні місця	odpowiedzi niezgodne z tekstem
вони носять спеціальний одяг	
вони проводять спільні експедиції	
порядок	odpowiedzi nieprecyzyjne
керівництво	

Zadanie 3.3.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że w obozie jaskiniowym rozlaną wodę należy zasypać gliną.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
засипати глиною	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
засипати калюжу глиною	
засипати глиною, щоб ніхто не впав	
Використати глину, щоб засипати.	
засипати гліною	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
залишити, щоб сама висохла	odpowiedzi niezgodne z tekstem
витерти	
прибрати	
щоб ніхто не впав	odpowiedź nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie
засипать глину	błędy językowe zakłócające komunikację

Zadanie 3.4.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że miejscem do spania w podziemnym obozie był gliniany uskok.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
це був глиняний уступ	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
глиняний уступ	
Це був уступ у глині.	
уступ з гліни	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
лежак з досок	odpowiedzi niezgodne z tekstem
ящик, застелений целофаном	
уступ	odpowiedź nieprecyzyjna

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
3.1.	спилиологи з Циклопу
3.2.	жостку дисципліну
3.3.	засипати гліною
3.4.	гліняний уступ

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	**Podstawa programowa**		**Poprawna odpowiedź**
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
4.2.		III.2) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora tekstu.	A
4.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
4.4.		III.2) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora tekstu.	D
4.5.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C

Zadanie 5.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	C
5.2.			E
5.3.			F
5.4.			A
5.5.			D

Zadanie 6.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.			C
6.3.		III.2) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora tekstu.	C
6.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	D

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne […].* V. Przetwarzanie wypowiedzi. *Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].* I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.6.			
6.7.			
6.8.			

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

W odpowiedzi zdający musi wskazać, że informacja o tym, że na castingu sobowtórów Adele została rozpoznana po głosie.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
голосу	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
чудовому голосу	
самобутньому голосу	
співу	
самобутному голосу	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
новій пісні	odpowiedzi niezgodne z tekstem
маскуванню	
поведінці	
гриму / штучному носу / перуці / ході	
розголосу	
заспівала пісню	odpowiedź nie jest spójna z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 6.6.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do informacji o tym, że Neil Douglas i jego sobowtór przylecieli do Irlandii, aby wziąć udział w weselu.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)
взяти участь у весіллі

Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
відвідати весілля	
прийти за запрошенням на весілля	
бути на весіллі знайомих	
відвідати одне й те саме весілля наступної суботи	
Взяти участь у весілі	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
піти до ресторану	odpowiedzi niezgodne z tekstem
познайомитися / поспілкуватися	
прийти за запрошенням	odpowiedź niejasna
запрошені на весілля	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 6.7.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do informacji o tym, że randka Rubena Nilssona z dziewczyną nie udała się, ponieważ ona chciała, żeby mężczyzna mówił cytatami z filmu.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
говорив цитатами з фільму	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
говорив цитатами з фільму як Ґослінг	
говорив цитатами героя Раяна Гослінга	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji
цитував фрази з фильму «Каскадер»	

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
зробив селфі	odpowiedzi niezgodne z tekstem
показав документи	
запросив на зустріч	
говорив цитатами	odpowiedź nieprecyzyjna

Zadanie 6.8.

Odpowiedź zdającego musi odnosić się do informacji o tym, że kontakt z sobowtórem może prowadzić do utraty indywidualności.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
втрати / утрати індивідуальності	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
втрати неповторності	
знеособлення	
втрати індивідуальних рис	
утрати індивидуальності	błąd ortograficzny niezakłócający komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
розуміння власних звичок, міміки, стилю розмови	odpowiedzi niezgodne z tekstem
втрати обережності	
втрати	odpowiedź niejasna

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
6.5.	глосу
6.6.	бути на весілі
6.7.	говорив цітатами з фильму
6.8.	втрати індевидуальності

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
7.2.			B
7.3.			C
7.4.			D
7.5.			A
7.6.			B

Zadanie 8.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].	відстані
8.2.			вважалися
8.3.			менше
8.4.			якого

Zadanie 9.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych,*	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].	ти погодився відвезти мене
9.2.			спостерігали за птахами
9.3.			відмовилася від зустрічі / відмовилася зустрічатися

9.4.	*gramatycznych, ortograficznych) […].*		за п’ять днів після публікації / за п’ять днів по публікації / через п’ять днів після публікації

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi do zadania 8. (1 pkt)
8.1.	видстані
8.2.	важалися
8.3.	меньше
8.4.	-

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi do zadania 9. (1 pkt)
9.1.	ти пагодився відвезти мене
9.2.	спостерігали за птаками
9.3.	видмовилася від зустрічі
9.4.	за пять днів після публікації

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.
Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Napisz swoją wypowiedź w języku ukraińskim. Zakreśl numer wybranego przez Ciebie tematu.

1. Coraz więcej osób urządzając dom lub mieszkanie korzysta z usług projektantów wnętrz. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiego rozwiązania.
2. Wielu Twoich znajomych skarży się na zanieczyszczenie wizualne w waszym mieście spowodowane m.in. nadmierną ilością neonów czy wszechobecną reklamą. Napisz **list** do władz miasta, w którym:
   - wyjaśnisz, dlaczego władze miasta powinny uczynić walkę z zanieczyszczeniem wizualnym w Twojej miejscowości jednym ze swych priorytetowych zadań oraz
   - zaproponujesz działania, które władze miasta powinny podjąć, aby ograniczyć to zjawisko.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy […] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne […].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach […].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy […].
V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezą lub rozwiązaniem i przeciw nim, kończy wypowiedź konkluzją.
V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Wymagania szczegółowe (list)

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) […].
V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości.
V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy […].
V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
VII.8) Zdający proponuje [...].

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	**R***	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
		W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.		
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu **3. Drugi element tematu**	**R A L**	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu

4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	**R A L**	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	**R A L**	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	**R**	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	**R A L**	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	**R A L**	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	**R A L**	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym pod kryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Coraz więcej osób urządzając dom lub mieszkanie korzysta z usług projektantów wnętrz. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiego rozwiązania.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do faktu korzystania z usług projektantów wnętrz podczas urządzania własnego domu lub mieszkania oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane wady i zalety takiego rozwiązania (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *Багато людей, купуючи власний будинок, вирішують найняти дизайнера інтер'єрів. Це рішення має свої переваги й недоліки.* Akceptuje się tezę, w której zdający używa tylko słowa *дизайнер* lub *декоратор*, lub *спеціаліст із дизайну* zamiast *дизайнер інтер'єрів* **pod warunkiem**, że sygnalizuje we wstępie lub w tezie, że chodzi o urządzanie / aranżację własnego domu / mieszkania.
   Jeśli zdający formułuje tezę, w której wskazuje, że będzie rozpatrywał wady i zalety zatrudniania projektantów, bez zasygnalizowania, że chodzi o projektantów wnętrz oraz urządzanie / aranżację własnego domu/mieszkania to taka teza jest uważana za nie w pełni zgodną z tematem i jest kwalifikowana na poziom niższy.
   Jeżeli zdający formułuje tezę, w której wskazuje, że będzie rozpatrywał wady i zalety zawodu projektanta wnętrz, to taka teza jest uważana za niezgodną z tematem.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. wskazywać, że prezentowane będą wady i zalety korzystania z usług projektantów wnętrz, np. *З одного боку, справді варто звернутися за допомогою до спеціаліста з дизайну інтер'єрів, але потрібно враховувати, що найм такого експерта також несе певні ризики.*
3. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Чи є гарною ідеєю наймати дизайнера інтер'єрів,* to uznaje się ją za odbiegającą od tematu. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą rozpatrywane wady i zalety, np. *Які переваги та недоліки має найм дизайнера інтер'єрів?*
4. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka „za i przeciw" z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).
5. Użycie zwrotów typu *На мою думку…, На мій погляд…* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw", jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
6. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz więcej osób korzysta z usług projektantów wnętrz, nie jest tezą.
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.
9. Teza, w której komunikacja jest zakłócona w kluczowych elementach, jest kwalifikowana na poziom niższy.
10. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.
11. Akceptuje się sformułowania takie jak *декоратор, декоратор приміщень, спеціаліст із дизайну / декорування кімнат* na określenie projektanta wnętrz.

Elementy tematu

Elementami są: (1) wady i (2) zalety korzystania z usług projektantów wnętrz podczas urządzania własnego domu.

(1) wady, np.:
- wysokie koszty
- rezygnacja z własnych wizji i uleganie sugestiom specjalisty
- wstyd przed ujawnieniem własnych upodobań.

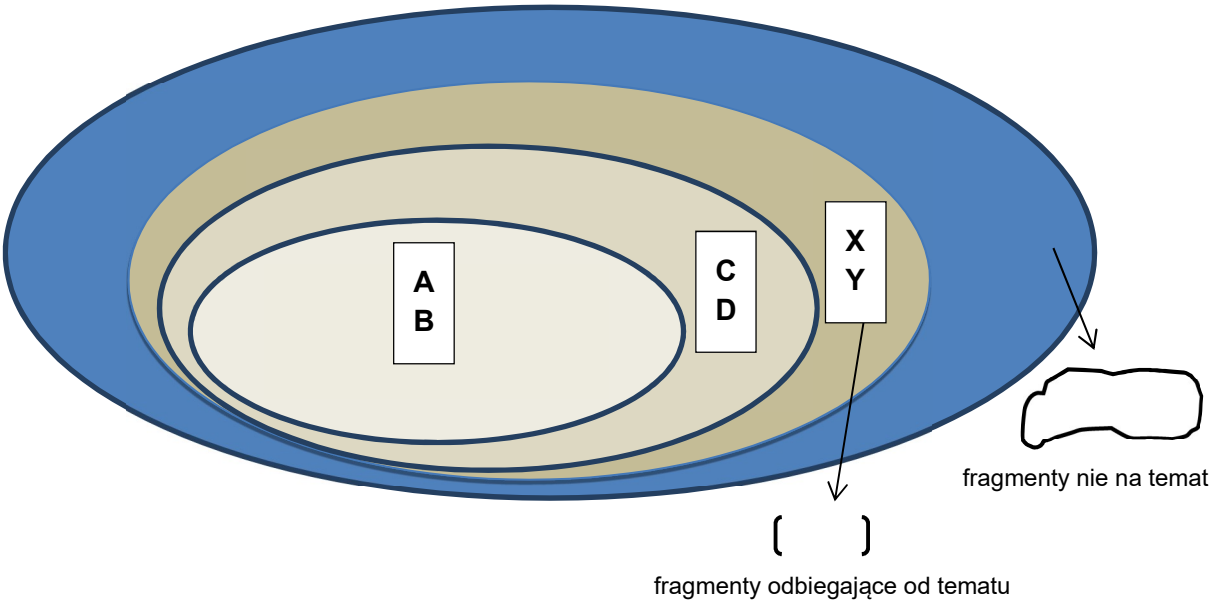
(2) zalety, np.:
- pewność, że dom będzie harmonijnie i estetycznie urządzony
- profesjonalne porady, dobór materiałów, rozplanowanie przestrzeni

Zgodność z tematem

Coraz więcej osób urządzając dom lub mieszkanie korzysta z usług projektantów wnętrz. } „główka”

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiego rozwiązania.

elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     – opis mieszkania / pomieszczenia urządzonego przez projektanta wnętrz.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     – atrakcyjność kierunków studiów związanych z projektowaniem wnętrz.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     - problemy młodych ludzi związane z usamodzielnieniem się
     - wady/zalety mieszkania na wsi / w mieście
     - wady/zalety wynajmowania mieszkania bez nawiązania do jego urządzenia / aranżacji.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej wad/zalet, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
На завершення, найм дизайнера інтер'єрів має як свої переваги, так і недоліки.	*Ремонт квартири або будинку має свої плюси і мінуси.*

LIST FORMALNY

Temat

Wielu Twoich znajomych skarży się na zanieczyszczenie wizualne w waszym mieście spowodowane m.in. nadmierną ilością neonów czy wszechobecną reklamą. Napisz **list** do władz miasta, w którym:

- wyjaśnisz, dlaczego władze miasta powinny uczynić walkę z zanieczyszczeniem wizualnym w Twojej miejscowości jednym ze swych priorytetowych zadań oraz
- zaproponujesz działania, które władze miasta powinny podjąć, aby ograniczyć to zjawisko.

List formalny jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, itp.

Dobrze napisany list formalny:

- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy, w tym odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący.

Wstęp

1. Wstęp musi zawierać cel napisania listu zgodny z tematem, np. zwrócenie uwagi odbiorcy (w tym wypadku władz miasta) na problem zanieczyszczenia wizualnego. Zdający może we wstępie odnieść się ogólnie do niepożądanego zjawiska lub zasygnalizować konkretny problem (np. lokalizację banera reklamowego, który zasłania perłę architektury).
2. Aby list był uznany za w pełni zgodny z tematem, musi być skierowany do władz miasta (np. do burmistrza, prezydenta lub do pracowników ratusza) i dotyczyć zanieczyszczenia wizualnego miasta. Pod pojęciem „zanieczyszczenie wizualne” rozumie się przede wszystkim wszechobecną reklamę (bilbordy, banery, telebimy, ulotki, plakaty, neony, agresywne szyldy itp.). „Zanieczyszczenie wizualne” może być też rozumiane znacznie szerzej, jako obecność w danym środowisku wszelkich elementów inwazyjnych, nieestetycznych, sprawiających wrażenie chaosu, np. graffiti wykonywane w przypadkowych miejscach, często nielegalnie, będące przejawem wandalizmu.
3. Nie jest wymagane odniesienie się do elementów tematu we wstępie listu.

Elementy tematu

Elementami są: (1) argumenty przemawiające za koniecznością podjęcia przez władze miasta działań mających na celu wyeliminowanie/ograniczenie zanieczyszczenia wizualnego w mieście, (2) zaproponowanie konkretnych działań, które władze miasta powinny podjąć, aby ograniczyć to zjawisko.

(1) argumenty przemawiające za koniecznością podjęcia przez władze miasta działań mających na celu wyeliminowanie/ograniczenie zanieczyszczenia wizualnego w mieście

Realizując pierwszy element tematu, zdający powinien uzasadnić, dlaczego władze miasta powinny podjąć walkę z zanieczyszczeniem wizualnym miasta. Argumenty mogą dotyczyć np. dyskomfortu mieszkańców/turystów, braku bezpieczeństwa i estetyki, marnotrawienia energii elektrycznej itp.

(2) zaproponowanie konkretnych działań, które władze miasta powinny podjąć, aby ograniczyć to zjawisko

Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, zdający powinien zaproponować konkretne działania władz miasta, np. usunięcie ogłoszeń reklamowych ograniczających widoczność kierowcom i/lub pieszym na ulicach, ograniczenie liczby pozwoleń na umieszczanie wielkopowierzchniowych reklam na budynkach, wysokie grzywny dla grafficiarzy-wandali, usunięcie agresywnych neonów, zakłócających odpoczynek nocny mieszkańców itp.

Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów tematu, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.

Zgodność z tematem

Wielu Twoich znajomych skarży się na zanieczyszczenie wizualne w waszym mieście spowodowane m.in. nadmierną ilością neonów czy wszechobecną reklamą. Napisz **list** do władz miasta, w którym: } „główka”

- wyjaśnisz, dlaczego władze miasta powinny uczynić walkę z zanieczyszczeniem wizualnym w Twojej miejscowości jednym ze swych priorytetowych zadań oraz } element 1.
- zaproponujesz działania, które władze miasta powinny podjąć, aby ograniczyć to zjawisko. } element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     - przyczyny zanieczyszczenia wizualnego miasta
     - definicja zanieczyszczenia wizualnego.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.:
     - przejawy zanieczyszczenia hałasem.

   Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.:
     - przyczyny/skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego (np. gleb, rzek), bez nawiązania do zanieczyszczenia wizualnego w miastach
     - opis katastrofy ekologicznej.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane

w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy charakterystyczne dla formy

List formalny musi zawierać odpowiedni zwrot rozpoczynający, np. *Шановний пане / Шановна пані,* i kończący, np. *З повагою / З найкращими побажаннями.* Jeśli zdający stosuje zwrot rozpoczynający typu: *Дорогий директоре / Доброго дня всім / Доброго ранку* lub zwrot kończący typu: *Цілую / До зустрічі,* to taka realizacja elementu charakterystycznego dla formy jest kwalifikowana na poziom 0.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania" z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości

0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *добрий, чудовий, цікавий*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *роблять недобрий вигляд* zamiast *псують зовнішній вигляд*, *дуже багато шумів* zamiast *надто гучно*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *У центрі міста занадто багато рикламі.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę, bo było gorąco.*
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[*Fragment odbiegający od tematu.*]

fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	*Fragment nie na temat.*
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	*Było ciepło , i deszczowo.* *Zrobiłem to √ ponieważ…*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
   - nieczytelna LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
   - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 160 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią

i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *фільм, група*, *журнал*, np. *серіал „Przyjaciele", в журналі „Świat Dysku".* Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Я прочитав Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *на озері* (2 wyrazy), *у великому місті* (3 wyrazy), *1789* (1 wyraz), *10.01.2026* (1 wyraz), *10 січня 2026* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - wyrazy łączone dywizem, np. *із-за, Івано-Франківськ, по-перше*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *ХНПУ*, *СМС*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu
   - liczby, bez względu na ich długość, np. 1780.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* (1 wyraz), *XX вік* (2 wyrazy).
4. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Я читаю Nowe Horyzonty.* (4 wyrazy).